

Шубіна Л. Ю., к.т.н., доц.
Харківський торговельно-економічний інститут
Української інженерно-педагогічної академії

МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ – УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТИВНОЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ

Система митно-тарифного регулювання в складі державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності в Україні почала своє формування під впливом певних зовнішніх чинників, а саме: створення національних митних кордонів; лібералізація зовнішньоторговельної діяльності; підвищення обсягів та інтенсивності зовнішньоторговельних операцій; посилення впливу міжнародних організацій.

В даний час система митно-тарифного регулювання зовнішньоторговельної діяльності включає в себе: законодавство, принципи, методи, суб'єкти, об'єкти, інструменти. Державне регулювання зовнішньоторговельної діяльності в Україні здійснюється за допомогою застосування таких методів: митно-тарифне регулювання; нетарифне регулювання; заборона та обмеження зовнішньої торгівлі товарами, послугами інтелектуальною власністю; заходи економічного та адміністративного характеру, що сприяють розвитку зовнішньоторговельної діяльності.

Під митно-тарифним регулюванням розуміється метод державного регулювання зовнішньої торгівлі товарами, здійснюваний шляхом застосування ввізних і вивізних митних зборів. Митно-тарифне регулювання покликане сприяти реалізації цілей і завдань зовнішньоторговельної діяльності, а також забезпечувати безпеку країни і захист національних інтересів держави, створювати сприятливі умови для розвитку національної економіки.

В сучасних умовах митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі відіграє винятково важливу роль в торговополітичному механізмі, так як воно застосовується з метою захисту економіки, виконання міжнародних зобов'язань, підтримки стабільності зовнішньоторговельної системи.

До елементів митно-тарифного регулювання зовнішньоторговельної діяльності відносять: товарну номенклатуру ЗЕД, країну походження товару, тарифні преференції, митну вартість, які безпосередньо впливають на розмір ставки і величину мита. Наступним елементом митно-тарифного регулювання є митна вартість. Вартість товару є найважливішою характеристикою і істотною умовою угоди.

Митно-тарифне регулювання є ключовим елементом механізму регулювання зовнішньої торгівлі країн, яке потребує вдосконалення, що, в першу чергу, характеризується швидкими змінами положеннями світового порядку.

Питання в галузі регулювання зовнішньоторговельної діяльності, а також пов'язана з ними митна політика переросли в питання міждержавних відносин, багато в чому визначають рівень розвитку кожної країни.

Митно-тарифне регулювання виступає діючим регулятором, що сприяє більшій відкритості ринку, тому вдосконалення проблем митно-тарифного регулювання в сучасних умовах просто необхідно для подолання кризових явищ у вітчизняній економіці та забезпечення економічної безпеки держави.

В даний час митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності займає дуже вагомe місце в торговій політиці. Митно-тарифне регулювання використовується в цілях захисту економіки, дотримання міжнародних зобов'язань, підтримки стабільної зовнішньоторговельної системи.

Ефективно діюча система митно-тарифного регулювання є необхідною умовою для реалізації результативної митної політики і виконання митними органами завдань щодо забезпечення економічної безпеки країни.

Забезпечення безпеки у всіх сферах діяльності є однією з умов розвитку держави. Акцент на економічній безпеці є не менш актуальним, ніж, наприклад, на військовій, так як економіка є базисом розвитку суспільства.

Одним з важелів впливу на економіку країни є митне регулювання зовнішньоторговельної діяльності, один з методів якого – митно-тарифне регулювання. Забезпечення заходів митно-тарифного регулювання покладено на митні органи за допомогою виконання функцій, що реалізуються в процесі здійснення митних операцій, в числі яких – формування доходів бюджету у вигляді стягування митних платежів, зниження митних правопорушень, забезпечення економічної та національної безпеки.

В даний час митно-тарифна політика повинна бути спрямована на підтримку конкурентоспроможності виробників, стимулювання інвестиційних процесів в економіці, сприятиме стримуванню зростання внутрішніх цін, створювати умови для економічно доцільного імпортозаміщення в сфері виробництва інвестиційних та продовольчих товарів, забезпечувати фіскальну функцію бюджету, скорочувати прямі і непрямі витрати операторів зовнішньоекономічної діяльності.

Митно-тарифне регулювання зовнішньоторговельної діяльності орієнтоване на створення найбільш сприятливих умов для здійснення зовнішньоторговельної діяльності, а також на забезпечення економічної безпеки держави та її громадян.

Митно-тарифна політика держави виконує регулюючу функцію, цим визначаючи торговий режим, наданий країнам-зовнішньоторговельних партнерам, що, зрештою, полегшує, або ускладнює доступ іноземних товарів на внутрішній ринок країни-імпортера, а вітчизняних товарів – на зовнішній ринок.

Таким чином, митно-тарифне регулювання є метод державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності, інструментом якого є мита; елементами митно-тарифного регулювання є ТН ЗЕД, країна походження товару, тарифні преференції, митна вартість.